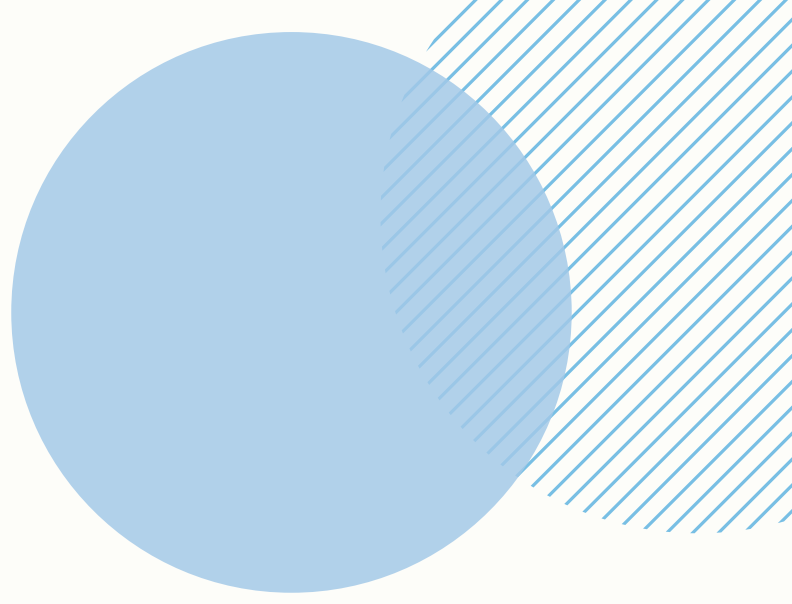

Eylül 2019

"DEĞİŞİM ÇEMBERİ" PROJESİ

ETKİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Değişim Çemberi Projesi

Etki Değerlendirme Raporu

Araştırma Ekibi: Aysun Koca, Ayşegül Kanal, Aytül Özcan,
Cem Avcı, Fatma Betül Çetin, Melis Karakaş
Şefika Kübra Kalender

İzleme-Araştırma ve Raporlama: Aysun Koca

Tasarım: Şefika Kübra Kalender

Destekleyen: Hayata Destek İnsani Yardım Derneği

GİRİŞ	1
PROJENİN DEĞİŞİM TEORİSİ	2
Arka Plan Bilgisi: Mevcut Durum, Sorun ve İhtiyaçlar	2
Amaç, Beklenen Değişimler ve Göstergeler	4
Hedefler	7
ETKİ DEĞERLENDİRME	9
Etki Değerlendirme Çalışmasının Kapsamı ve Yöntemi	9
Hedef Kitle Özelinde Sonuçlar/Etkiler	10
SONUÇ VE ÖNERİLER	30
EKLER	33

GİRİŞ

Sulukule Gönüllüleri Derneği 2010 yılında kurulduğundan bu yana, Karagömrük bölgesinde, risk altındaki, dezavantajlı, ayrımcılığa maruz kalmış gruplarla hak temelli faaliyetler organize etmektedir.

Dernekte ve çocukların devam ettiği okullarda yapılan çalışmalarındaki hedefleri şöyledir:

- **Risk altındaki çocukların eğitime erişebilirliğine destek olmak, okula bağlamak.**
- **Yaratıcılığı destekleyen katılımcı yöntemlerle çocuk dostu alanlar oluşturmak.**
- **Özellikle okul alanında hak temelli atölyeler ile çocukları sosyal ve psikolojik yönden güçlendirmek.**
- **Okulu terki önlemek için bütüncül yaklaşım içeren modeller geliştirmek, bu modelleri yaygınlaştırmak.**
- **Okulu terki önleme konusunda okul yönetimi, öğretmenler, veli, öğrenci ve sivil toplum ayaklarını birlikte güçlendirmek.**
- **Eğitim hakkından yararlanabilmeleri için maddi imkânı yetersiz olan çocuklara beslenme ve burs desteği sağlamak.**

Derneğin hedef kitlesini oluşturan çocuklar 6-18 yaş grubunda risk altında, dezavantajlı, ayrımcılığa maruz kalan çocuklardır. Özellikle Sulukule'nin yıkım zamanından bu yana takip edilen edilen çocuklarla, 2010 yılında dar bir kitle ile başlayan çalışmalar, bugün farklı etnik gruplara mensup (Roman, Kürt, Türk ve Suriyeli), yaş aralığı genişlemiş ve farklı ihtiyaçları olan çocuklardan oluşmaktadır. 2018 Eylül-2019 Ağustos dönemi boyunca 309 çocuk, genç, kadın ve öğretmen ile çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Değişim Çemberi Projesi de SGD'nin bahsi geçen bu hedeflerin gerçekleşmesine yönelik yürüttüğü çalışmalardan biridir.

Söz konusu hedeflerin güçlü ve geliştirilebilir yanlarının ortaya konması, Değişim Çemberi Projesi'nin etkisinin ortaya çıkarılabilmesi ve gelecekte yapılacak projeler için öneriler geliştirilebilmesi amacıyla bu rapor hazırlanmıştır.

01 Şubat-30 Eylül 2019 tarihleri arasında, Hayata Destek Derneği'nin desteği ile Karagömrük bölgesindeki yaşayan toplam 42 çocuk ve gençle, 15 kadınla ve 35 öğretmenle Çocuk Güvenliği Politika ve Prosedürlerine ilişkin 25 farklı içerikte atölye gerçekleştirilmiştir. Tüm atölyelere 2 eğitmen ve 10 gönüllü eşlik etmiştir.

Bu raporda çocuk atölyelerine dair 25 adet Gönüllü Değerlendirme formu, 2 kez toplam 10 çocukla gerçekleşen odak grup görüşmeleri sonuçları, gençlere, gönüllülere ve öğretmenlere uygulanan ön-son test sonuçları, atölye kolaylaştırıcılarının genel olarak atölyeleri değerlendirdikleri mülakatlar analiz edilmiştir.

PROJENİN DEĞİŞİM TEORİSİ

Arka Plan Bilgisi: Mevcut Durum, Sorun ve İhtiyaçlar

Çocukların insan haklarına ilişkin en temel metin Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS)'dir. ÇHS'ne yön veren temel dört temel ilke sözleşmede yer alan bütün maddelerin çatısını oluşturmaktadır. Ayrım gözetmemek, yaşama ve gelişme hakkı, yüksek/öncelikli/üstün yararın gözetilmesi ve katılım hakkı bu bahsettiğimiz temel ilkelerdir. Projenin arka planında, bu dört temel ilkenin Karagömrük bölgesinde hayata geçmesine destek olmak yatmaktadır.

Alanda çalışırken çocuklar için en çok karşılaştığımız risk faktörleri erken evlilikler, çalışma hayatına itilme ve suça itilmedir. Bölgede risk altında, dezavantajlı ve yoğun olarak eğitim sisteminin dışında kalma tehlikesi yaşayan bir diğer grup ise Suriyeli mülteci çocuklardır. Derneğin çalışmalarını sürdürdüğü Karagömrük semti, İstanbul'da Suriyeli mültecilerin en yoğun olarak bulunduğu ilçelerden biri olan Fatih'te yer almaktadır. SGD'nin alanda faaliyetlerini sürdürdüğü okullardan olan Akşemsettin İlkokulu'nda öğrenim gören 831 öğrencinin 239'unu; Hattat Rakım Ortaokulu'nda öğrenim gören 1291 öğrencinin 95'ini; Karagömrük Ortaokulu'nda öğrenim gören 628 öğrencinin ise 99'unu Suriyeli mülteci çocuklar oluşturmaktadır.

Etkili bir değişim yaratmak için çocuğun bulunduğu alandaki tüm kişiler ve kurumlar arasında işbirliği sağlamak gerekmektedir. Bu nedenle dernek çalışmaların odağını "Sistemik Yaklaşım" dayandırmaktadır. Sistemik yaklaşımda çocuğun temas ettiği tüm kişilerle çalışmanın, çocuk üzerinde daha kalıcı etkisi olduğu savunulur. Bu kişilerin en başında çocuklarla yoğun ve uzun dönemli ilişki içinde olan anneler, öğretmenler olmakla birlikte SGD'nin saha çalışmalarında yer alan gönüllüler de sistemik yaklaşım açısından bütünün parçalarıdır.

Her çocuğun ihmal ve istismara uğrama tehlikesi bulunmakla birlikte, dernek faaliyetlerinin hedef kitesinde yer alan bahsi geçen bu çocuk grupları çok daha yoğun bir risk altındadır. Bu bakımdan gerçekleştirilen güçlendirici faaliyetlerin yanında SGD'den kaynaklı risklerin minimuma indirilmesi önemli bir gerekliliktir.

Çocukların aileleri, öğretmenleri gibi çocuklarla doğrudan ilişki içinde bulunan kişilerin çocuk koruma ve güvenliği ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığı gözlenmektedir. Özellikle ev içinde ve okul ortamından çocuklar yoğun olarak şiddet ile karşılaşmakta, ihmal ve istismara açık hale gelmektedir.

Bahsi geçen tüm çalışmalarda, SGD çocuklarla çalışma konusunda hak temelli bir yaklaşımı temel almakta ve çocuğun yüksek/öncelikli/üstün yararını ön planda tutmaktaysa da, yazılı bir çocuk güvenliği belgesine ve yazılı davranış kurallarının oluşturulması ihtiyacı projenin başlangıç noktasını oluşturmuştur. Çocuklarla ve çocuklarla ilişkili kişilerin katılımı ile kurum içinde oluşturulan belgenin çocuklar ve diğer ilişkili kişileri kapsamı sayesinde etkili ve sürdürülebilir olması hedeflenmektedir. Bunların yanında belgelerin oluşum sürecinin benzer kurumlara ilham vermesi beklenmektedir.

Projede risk altındaki çocuklar olarak tanımlanan çocuklar Karagömrük'te, eskiden Sulukule olarak tanınan yerde yoğunluklu olarak ayrımcılık ve kentsel dönüşüm mağduru Roman çocuklar ile birlikte yine aynı bölgede farklı nedenlerden dolayı ayrımcılık ve mağduriyet yaşayan (iç göçe maruz kalan, sosyo-ekonomik durumu düşük, etnik köken ayrımcılığına maruz kalan, geçici koruma statüsünde olan vb) çocuklardır.

Değişim Çemberi projesi ile SGD'nin çalışmaları sırasında çocuk güvenli bir kurum olması amacıyla çocuk güvenliği standartlarının geliştirilmesi yoluyla kurumsal Çocuk Güvenliği Kapasitesi oluşturulması amaçlanmaktadır.

Amaç, Beklenen Değişimler ve Göstergeler

Projenin etkisini ortaya koymak için öncelikle projeye dair bir "Değişim Teorisi" oluşturulmuştur. Değişim Teorisi, proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin nasıl birbiri ardına sonuçlar doğurduğunu ve bu sonuçlarla asıl değişmesi hedeflenen/beklenen çıktılara nasıl ulaşılabileceğini betimleyen bir yol haritası olarak düşünülebilir.

Ayrıca değişim teorisi oluşturma işlemi, etki değerlendirme işleminin de ilk ayağını oluşturur. Değişim teorisi neyi amaçladığımızı ve ona nasıl ulaşmayı planladığımızı gösterirken, faaliyetlerimiz ile nihai amacımız arasındaki nedensellik bağlarını kurar. Değişim Çemberi projesinin etki değerlendirmesini gerçekleştirebilmek için öncelikle projenin nasıl bir değişim teorisi olduğu belirlenmiştir.

Değişim Çemberi projesi şu nihai amaç üzerine kuruludur:

Çocuklar için güvenli bir ortam ve çalışma şekli yaratarak, çocuklar için kaynaklanabilecek riskleri en aza indirmek

Nihai amaca ulaşmak için proje özelinde belirlenen amaç ise

Çocukların ve çocuğun yoğun olarak ilişkide olduğu kişilerin (öğretmenler, bakım verenler -ağırlıklı anneler- ve çocuklarla temas eden gönüllüler) güçlendirilmesi yolu ile çocukların ihmal ve istismardan korunması, ihtiyacı olan güvenli bir ortamda bulunmasını desteklenmesi, çocukları tehdit edebilecek kurumdan kaynaklı risklerin minimuma indirilebilmesi için politika oluşturulması

Bunun yanında, bu amaca ulaşmak için projenin 5 ana değişimi, bu ana değişimlerle bağlantılı ve birbiri ile de ilişkili çeşitli göstergeler bulunmaktadır. Değişim Çemberi projesi için belirlenen değişimler şöyledir:

Değişim 1: Çocukların SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi

- Çocukların kendilerini ifade etme becerilerinin güçlenmesi ve özgüveninin artması.
- Çocukların şiddetsiz iletişim becerisinin güçlenmesi.
- Çocuklarda çocuk hakları farkındalığının yükselmesi.
- Çocukların çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Çocukların çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Çocukların çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesi.
- Çocukların SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması.

Değişim 2: Öğretmenlerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi

- Öğretmenlerin çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Öğretmenlerin çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Öğretmenlerin çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesi.
- Öğretmenlerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması.

Değişim 3: Ebeveynlerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi

- Ebeveynlerin çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Ebeveynlerin çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Ebeveynlerin çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesi.
- Ebeveynlerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması.

Değişim 4: Gönüllülerin, YK ve saha ekibinin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi

- Gönüllülerin çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Gönüllülerin çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Gönüllülerin çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesi.
- Gönüllülerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması.

Değişim 5: SGD'nin faaliyetlerinden yararlanan çocukların, ailelerinin ve tüm paydaşlarının SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürleri olduğundan haberdar olması

- Gönüllülerin çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Gönüllülerin çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artması.
- Gönüllülerin çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesi.

Yukarıda saydığımız amaç ve değişim hedeflerini gerçekleştirmek için çocuklarla, kadınlarla ve öğretmenlerle okul alanında ve dernek mekânında çocuk güvenliği politika ve prosedürleri çevresinde 25 farklı içerikte atölyeler uygulanmıştır.

Hedefler

Değişim Çemberi projesinin hedefleri şöyle belirlenmiştir:

- En az 21 çocuk ve gencin ve çocuklarla ilişkili en az 24 yetişkinin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek veriyor olması.
- Öncelikle çocukların ve sonrasında çocuklarla yoğun olarak ilişkili kişilerin katılımı ile çocuk güvenliği kapsamında alana ve ihtiyaçlara uygun belirlenecek yöntem ve yaklaşımların oluşturulması. Bu kapsamda politika, davranış kuralları, şikayet ve geri bildirim mekanizmasının oluşturulması, bir odak kişinin belirlenmesi ve bunların da tüm çalışan, gönüllü, çocuklar, aileler, ortaklar ve partnerler düzeyinde bilinir hale gelmesi, yaygınlaştırılması, iletişim ve görünürlük ilkelerinin belirlenmesi, bilgilendirme formu, rıza/onam formu gibi araçların çocuk dostu versiyonlarının hazırlanması, bir çocuk koruma haritasının hazırlanması.
- SGD'nin saha ekibi, gönüllüleri, YK'sı ve Çocuk Güvenliği Kalite Komitesi üyelerinin tümünün Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürleri ve ilgili mekanizmalar kapsamında tanımlanan görev ve sorumluluklarını bilir hale gelmesi.
- Oluşturulacak Çocuk Güvenliği Politika belgesinin ve uygulamalarının SGD'nin faaliyetlerinde etkin şekilde uygulanır hale gelmesi.
- SGD'nin bu proje dışındaki faaliyetlerinden da yararlanan çocuklar, aileleri ve tüm paydaşların yüzde 80'inin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürleri olduğundan haberdar olması.

Proje sonunda beklenen çıktı ve etkiler şöyledir:

- Katılımcı yöntemlerle "Çocuk Güvenliği Politika Belgesi" ve "Çocuklar İçin Çocuk Güvenliği Belgesi" hazırlanacaktır. Çocuk Güvenliği Standartları SGD'nin tüm süreçlerine dahil edilecektir.
- Tasarımı yapıp, ihtiyaca göre farklı dillere de çevrilecek olan "Çocuklar İçin Çocuk Güvenliği Belgesi"nden toplam 50 adet basılacaktır. Basılan bu belge yaygınlaştırma amacı ile SGD'nin çalışma yapmakta olduğu okullara asılacak, öğretmenler, okul idarecileri başta olmak üzere diğer paydaşlar ile paylaşılacaktır.
- Çocukların da dahil olduğu süreçlerle oluşturulacak olan Davranış Kuralları ve bu kuralların çocuk dostu versiyonları hazırlanacaktır. Çocuk dostu versiyonu hazırlanan ve ihtiyaca göre farklı dillere de çevrilen Davranış Kuralları'ndan toplam 50 adet basılacak ve çocuklarla bir araya gelinen mekanlarda görünür bir şekilde yer alacaktır.

- SGD'nin saha ekibi ve gönüllüleri ile beraber çocuk koruma ve çocuk güvenliği alanına dair donanımlı hale getirilmesi için çocuk koruma haritası hazırlanacaktır.
- Oluşturulan bu belgeler, kurum çalışma alanı için risk değerlendirmesi, kurum için prosedürlerin çocuk koruma ve güvenliği esasları ile uyumlulaştırılmasına hizmet edecek yaklaşım ve yöntemlerin oluşturulmasını sağlayacaktır. SGD'nin her yıl saha çalışmalarına dahil ettiği gönüllülerine vermekte olduğu çocuklarla çalışma, risk altındaki çocuklarla çalışma konularını temel aldığı oryantasyon içeriğine çocuk koruma, çocuk güvenliği, SGD politika ve uygulamaları konuları dahil edilecek şekilde oryantasyon güncellenecektir.
- Çocukların eğitim gördüğü okullardaki öğretmenlerin ve bakım verenlerin - annelerin- olmak üzere en az 24 yetişkinin Çocuk Güvenliği hakkında güçlenmesi sağlanmış olacaktır.

Bütün bu çıktılar ile birlikte, SGD'nin yönetim kurulu, saha çalışanları, gönüllüleri ve hedef kitlesi tarafından benimsenen bir çocuk güvenliği politikasının olması, bu belgeler ve prosedürlerin, kurum içi çalışmalarda ve SGD'nin işbirliği içinde çalıştığı diğer paydaşlarla (işbirliği yaptığı diğer STK'lar, kamu kurumları ve hibe/fon alınan kurumlar) birlikte gerçekleştirilen faaliyetlerde esas alınması hedeflenmektedir.

ETKİ DEĞERLENDİRME

Etki Değerlendirme Çalışmasının Kapsamı ve Yöntemi

Değişim Çemberi projesi etki değerlendirme araştırmasının, sahanın gereklilikleri de gözetilerek karma yöntemle yürütülmesi planlanmıştır. Farklı değişim hedeflerini değerlendirebilmek için veri toplama araçları olabildiğince geniş bir yelpazeden seçilmiştir.

Araştırmanın bu aşamasında birebir görüşme, gözlem, odak grup görüşmesi, ön-son testler gibi niceliksel ve niteliksel araştırma yöntemlerine başvurulmuştur.

Etki değerlendirme çalışması kapsamında tüm atölye gönüllülerinin her atölye sonunda çocuklarla ilgili gözlemlerini ve notlarını aktaracakları bir form düzenlenmiş ve atölyenin hemen ardından doldurmaları sağlanmıştır. Öğretmenlere, gençlere ve gönüllülere yönelik olarak atölye konuları ile alakalı olarak ön-son test hazırlanmıştır.

Bu form ve testler hedef kitledeki değişimi anlamak için temel veri toplama aracı olarak düşünülmemiş bunun yanı sıra atölyelerin tamamlanmasının ardından çocuklarla ve atölye kolaylaştırıcıları ile odak grup görüşmeleri, birebir mülakatlar yapılmıştır. Son olarak atölyelerde yer alınmış ve gözlem yapılmıştır.

Rapor, projenin yaratmayı hedeflediği değişim/sonuçlara odaklanarak hazırlanmıştır.

Hedef kitle/Çocuklar özelinde sonuçlar/etkiler

Çocuklar ve Gençler

Bu bölümde gönüllülere ait değerlendirme formları; gençlere uygulanan ön-son testler; çocuklarla ve öğretmenlerle gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri ve birebir mülakatlardan elde edilen göstergeler temel alınarak faaliyetlerin 6-14 yaş arası çocuklar ve 14-18 yaş arası gençler üzerindeki etkileri ve değişimleri anlatılmıştır.

Atölyelere 6-14 ve 14-18 yaş grubu toplam 42 çocuk ve genç katılım sağlamıştır. Atölyeler boyunca çocukların ve gençlerin çoğunluğu zamanında gelmiştir. 6-10 yaş grubundaki grupta kız ve oğlan çocuklar arasındaki katılım eşitken, 10-14 yaş grubundaki çocuklarda kızlar daha katılımcı, 14-18 yaş grubundan ise oğlanlar daha katılımcı olmuştur. Atölyeler esnasında tüm gruplarda Türkiyeli çocukların daha fazla katılımcı olduğu gözlenmiştir.

Değişim 1: “Çocukların SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi” değişimi sonuçlarına göre:

Gönüllü değerlendirme formlarına göre atölyelerin 6-10 yaş grubu çocuklar arasında iletişim kurma becerilerini geliştirdiğini düşünlerin oranı yüzde 67; atölyeler boyunca çocuklar arasında şiddetsiz iletişim becerisinin geliştiğini gözlemleyenlerin oranı yüzde 67; atölyeler süresince çocuklar arasında uyum becerilerinde artış olduğunu izleyenlerin oranı yüzde 56 ve atölyelerde çocuklar arasında sosyal uyumun geliştiğini belirtenlerin oranı yüzde 56 olarak belirlenmiştir.

“İlgileri genel olarak atölye boyunca sürdü. Atölyenin devam etmesine engel olacak davranışlar neredeyse yoktu. Başlarda kendini ifade eden çocuk azdı. Sonlara doğru daha çok katılım vardı.”

Atölye eğitmeni

Benzer şekilde atölyelerin 10-14 yaş grubu çocuklar arasında iletişim kurma becerilerini geliştirdiğini düşünlerin oranı yüzde 50; atölyeler boyunca çocuklar arasında şiddetsiz iletişim becerisinin geliştiğini gözlemleyenlerin oranı yüzde 40; atölyeler süresince çocuklar arasında uyum becerilerinde artış olduğunu izleyenlerin oranı yüzde 50 ve atölyelerde çocuklar arasında sosyal uyumun geliştiğini belirtenlerin oranı yüzde 50 olarak belirlenmiştir.

Gönüllü değerlendirme formlarına göre, atölyelerin ardından 14-18 yaş grubu katılımcı gençlerin tamamında iletişim kurma becerilerini ve şiddetsiz iletişim becerisinin geliştiği, uyum becerilerinde artış olduğu ve atölyelerde gençler arasında sosyal uyumun geliştiği gözlenmiştir.

Bu doğrultuda **atölyelerin çocukların ve gençlerin kendilerini ifade etme becerilerinin güçlenmesi ve özgüveninin artmasına destek olduğu** söylenebilmektedir.

6-10 yaş grubu çocukların atölyelerine destek olan gönüllüler, atölyeler sırasında sözlü şiddet meydana gelmediğini gözlediklerini belirtmişlerdir. Atölyeler esnasında çocukların yüzde 78'i arasında fiziksel şiddet meydana gelmediği; yüzde 89 oranında ise çalışmalarını engelleyen herhangi bir çocuğun olmadığını ifade etmişlerdir.

10-14 yaş grubu çocukların atölyelerine destek olan gönüllüler tarafından, atölyeler sırasında çocukların 50'sinde sözlü şiddet; yüzde 60'ında fiziksel şiddet meydana gelmediği; ancak yüzde 70'i çalışmalarını engelleyen çocukların olduğunu ifade edilmiştir. Ancak gönüllülerin yorumlarından anlaşılacağı üzere, atölye akışındaki düzen korunabilmiş ve atölyenin hedefleri yakalanabilmiştir.

“Atölye sırasında rutinin aksine sözlü şiddet yoğunlukta idi. Fakat bu atölye akışını derinlemesine kesintiye uğratmadı. Çocuklardan gelen geri bildirimler bu zamana kadar yapılan atölyelerden neler öğrendiklerini kavramamızı kolaylaştırdı, bu yüzden kıymetliydi.”

Atölye gönüllüsü

14-18 yaş grubu gençlerin atölyelerine destek olan gönüllüler, atölyeler sırasında gençlerin yüzde 83'ünde sözlü şiddet; tamamında fiziksel şiddet meydana gelmediğini; gençlerin yüzde 67'sinin çalışmalarını engelleyen davranışlarda bulunmadığını ifade etmiştir.

“Çocuklar genel olarak katılımcı ve atölye saatlerini takipçiydi. Fakat yaş grubunun daha ergenliğe yakın olması ve birbirini tanıyan çocuklar arasında öncesinde başlayan çatışmalar olduğu için bu sorunlar atölyeye taşındı ve bunların üzerine konuşmak gerekti. İstismar konusu çocuklar için de oldukça dikkat çekici bir konu. Örnekler vererek aslında kendilerinin de maruz kaldıkları olumsuz durumları anlattılar. Konuşulan konulardan çevrelerinde doğru ve yanlış olan şeyleri fark ettiler.”

Atölye eğitmeni

Buna göre atölyelerin özellikle 6-10 yaş grubu çocukların ve 14-18 yaş grubu gençlerin şiddetsiz iletişim becerisinin güçlenmesine destek olduğu söylenebilmektedir. 10-14 yaş grubu çocukların ergenlik dönemleri de göz önünde bulundurularak, şiddetsiz iletişim becerileri konusunda daha az başarılı oldukları ifade edilebilir. Bu sonuçta çocukların atölyelere katılan gönüllüleri dönem içindeki diğer atölyelerden tanıyor olmalarının ve onları rol model olarak benimsemiş olmalarının etkisi önemlidir.

Gönüllü değerlendirme formlarına göre 6-10 yaş grubu çocukların atölyeler esnasında söz alırken izin istediğini gözleyenlerin oranı yüzde 78; atölyeler esnasında Türkiyeli çocuklar ile mülteci çocuklar arasında ayrımcı tutum gözlediğini söyleyenlerin oranı ise yüzde 22 olarak tespit edilmiştir. Çocukların 75'inin haklarını kavradığı tespit edilmiştir. Aynı konu çerçevesinde, 10-14 yaş grubu çocukların atölyeler esnasında söz alırken izin istediğini gözleyenlerin oranı yüzde 40; atölyeler esnasında Türkiyeli çocuklar ile mülteci çocuklar arasında ayrımcı tutum gözlediğini söyleyenlerin oranı ise yüzde 60 olarak belirlenmiştir. Çocukların yüzde 50'sinin haklarını kavradığı tespit edilmiştir.

“Çocuklarla ‘haklar’ kavramı üzerinden çeşitli kategorileri tartıştık. İlgilerini çekmede yer yer problem yaşasak da, sonrasında oyuna farklı dinamikler eklemleyerek alanı genişlettik. Atölye süreci içerisinde çocuklar fikirlerini beyan etmede güçlük çekmediler, haklar konusunda da farkındalık sağladıklarını düşünüyorum.”

Atölye gönüllüsü

Gençlerin %62'si

**çocuk hakları
arasında herhangi bir
öncelik sıralaması
olmaması gerektiğini
öğrenmiştir.**

Gönüllü değerlendirme formlarına göre 14-18 yaş grubu gençlerin atölyeler esnasında söz alırken izin istediğini gözleyenlerin oranı yüzde 67; atölyeler esnasında Türkiyeli gençler ile mülteci gençler arasında ayrımcı tutum gözlediğini söyleyenlerin oranı ise yüzde 37 olarak tespit edilmiştir. Aynı formların sonuçlarına göre gençlerin yüzde 67'sinin Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin duyduğu, atölyeler sırasından bahsi geçen haklarını kavradığı ve çocuk hakları arasında herhangi bir öncelik sıralaması olmaması gerektiğini kavradığı belirlenmiştir.

14-18 yaş grubu gençlere yönelik hazırlanan ön test sonuçlarına göre katılımcı gençlerin yüzde 23'ü Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni duymadığını, yüzde 66'sı biraz duyduğunu ifade ederken; son testin ardından Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni bildiğini söyleyenlerin oranı yüzde 60'a yükselmiştir. Gençlerin yüzde 66'sı saygı gösterilmeyen hakları olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Atölye eğitmenleri de her üç gruptaki çocuk ve gençlerin çocuk haklarını kavradığını, haklarının korunması konusunda kimlerin sorumlu olduğunu ve haklar arasında sıralama olmaması gerektiğini öğrendiklerini düşünmektedir.

Buna göre atölyelerin özellikle 6-10 yaş grubu çocuklarda ve 14-18 yaş grubu gençlerde çocuk hakları farkındalığının yükselmesine destek olduğu; 10-14 yaş grubu çocuklarda bu konuda daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu kanaati hâkimdir.

Çocukların

%71'i

**özel bilgi kavramını
öğrenmiştir.**

Gönüllü değerlendirme formlarına göre, 6- 10 yaş grubu çocukların yüzde 67'si; 10-14 yaş grubu çocukların ise yüzde 75'i özel bilgi kavramı hakkında ve özel bilgilerini kimlerle paylaşabilecekleri hakkında bilgi sahibi olmuştur. Atölye eğitmenleri ile yapılan odak grup görüşmelerine göre özel bilgi kavramı 10-14 yaş grubunda daha fazla kavranmışken, 6-10 yaş grubundaki çocuklarda kavramın anlaşılabilir olması için biraz daha çalışmaya ihtiyaç vardır.

Gönüllü değerlendirme formlarının ve atölye eğitmenleri ile yapılan mülakatların sonuçlarına göre, 6-10 yaş grubu çocukların yüzde 67'sinin; 10-14 yaş grubu çocukların ise tamamının bedeni, bedenine ilişkin müdahaleler, kendisine yönelen davranışlarla ilgili karar verme hakkı olduğunu kavradığı fark edilmiştir.

"(...) atölyede çocuklarla 'beden', 'onay', 'özel bilgi' kavramlarını tartıştık. Geri dönüşler oldukça iyiydi, kendilerine dair güvenli alanın sınırları üzerine yeniden düşünme fırsatı bulduklarına inanıyorum. Bunun yanında görsel hafızayı destekleyici animasyon çocukların ilgisini çekti. Kendi 'öteki' arasındaki ilişkiyi dillendirmede sıkıntı yaşadıklarını gözlemlemedim."

Atölye gönüllüsü

Gönüllü değerlendirme formlarının ve atölye eğitmenleri ile yapılan mülakatların sonuçlarına göre, 6-10 yaş grubu ve 10-14 yaş grubu çocukların tamamının kendileri için zararlı olabilecek davranışları anladığı; zarar gören/görme ihtimali bulunan çocuklara yardım edebilecek kişileri ve kuruluşları öğrendiği belirlenmiştir.

Atölye eğitmenleri de her üç gruptaki çocuk ve gençlerin çocuk haklarını kavradığını, haklarının korunması konusunda kimlerin sorumlu olduğunu ve haklar arasında sıralama olmaması gerektiğini öğrendiklerini düşünmektedir.

Buna göre atölyelerin özellikle 6-10 yaş grubu çocuklarda ve 14-18 yaş grubu gençlerde çocuk hakları farkındalığının yükselmesine destek olduğu; 10-14 yaş grubu çocuklarda bu konuda daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğu kanaati hâkimdir.

“ (...) Çocuklar katılımcıydı ve koruyan-korunan rollerini anladıklarını düşünüyorum. Zararlı olabilecek davranışlarla karşılaştıkları zaman, bu durumu kimlere bildireceklerini anlattılar (aile, öğretmen, polis vb.). Büyüklerden bazen tehlike gelebileceğinden bahsettiler. Atölye sonunda çemberde güzel bir tartışma yürüttük. Ö.'in atölye başlangıcından bu zamana kadar kat ettiği yol çok ilgi çekici. Daha çok iletişim kuruyor, konuşuyor ve resim yapmak (kalem tutmak) konusunda çok daha fazla istekli.”

Atölye gönüllüsü

“ (...) Çocukları herhangi bir tehlikeli durumdan koruyacak kişileri çocuklar doğrudan söyleyebildiler. Ayrıca derneğin ve dernekteki kişilerin de korumadan sorumlu olduğundan bahsettiler. Günlük hayatta karşılaştıkları, çocuklara zarar verebilecek durumları örnek vermeleri atölye sonunda hedeflenen tartışmayı besledi. Çocukların koruma çemberinde kimlerin olduğuna dair fikir edindiklerini düşünüyorum.”

Atölye gönüllüsü

Gençlerin

%60'ı

hak ihlalleri ile karşılaşan çocukların yardım için kimlere veya nerelere başvurabileceklerini öğrenmiştir.

Gençlere yönelik hazırlanan ön-son test sonuçlarına göre, atölyeler öncesi hak ihlalleriyle karşılaşan çocukların yardım için kime veya nereye başvurabileceği konusunda yeterli bilgileri yokken, atölyelerin ardından yüzde 60'ı bu tür konularda kimlere veya nerelere başvurabileceklerini öğrendiklerini söylemiştir. Atölyeler öncesinde istismar kavramını duyan gençlerin oranı yüzde 50 olarak ortaya çıkmış, atölyelerin ardından istismarı bilenlerin ve istismar türlerini öğrendiğini söyleyen gençlerin oranı yüzde 80'e ulaşmıştır.

Gönüllü değerlendirme formlarının ve atölye eğitmeni ile yapılan mülakatın sonuçlarına göre, 14-18 yaş grubu gençlerin tamamı istismarın göstergelerini, şiddet türlerini ve duygusal şiddetin varlığını benimsemiştir.

Bu doğrultuda atölyelerin çocukların çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasına destek olduğu görülmektedir.

Çocukların

%71'i

sınır kavramını öğrenmiştir.

Gönüllü değerlendirme formlarına göre, 6- 10 yaş grubu çocukların yüzde 67'si, 10-14 yaş grubu çocukların ise yüzde 75'i sınır kavramını anlamış ve hangi paylaşımlarında sınır koymaları gerektiği hakkında geri bildirimde bulunmuş; her iki gruptaki çocukların yarısından fazlası, o an atölyede temas ettiği gönüllülerle dahi özel bilgilerini paylaşmak konusunda çekince göstermiştir. Atölye eğitmenleri ile yapılan mülakatların sonuçlarına göre de, çocukların bu konuları atölye boyunca içselleştirdiği düşünülmektedir.

"(...) okuma-yazmada ve kavramları kavramada zorluklar vardı. Başlangıçta hiç konuşmayan, eline kalem almaya çekinen çocuklar vardı. Atölyelerdeki dili sadeleştirdik ve örneklerle açıklamaya gayret ettik. Sadece atölyede hedeflediğimiz konularda değil, genel olarak da atölyelerin sonunda çocuklarda değişim vardı. Güven bağı kurulmuştu. Özellikle sınır ve onay kavramının çocuklarda oturduğunu düşünüyorum."

Atölye eğitmeni

Çocukların %75'i

onay kavramını
öğrenmiştir

Gönüllü değerlendirme formlarına göre, 6- 10 yaş grubu çocukların yüzde 67'si, 10-14 yaş grubu çocukların ise tamamı onay kavramını anlamıştır. 6-10 yaş grubu çocukların sadece yüzde 33'ü; 10-14 yaş grubu çocukların ise tamamı kendini rahatsız hissettiğinde bunu söyleyebileceği güvenilir bir yetişkin olduğundan bahsetmiştir.

Her iki gruptaki çocukların tamamı, atölyelerin ardından, çocukların korunmasının yetişkinlerin, çocukların ve duruma şahit olan herkesin görevi olduğunu öğrenmiştir. Atölye eğitmenleri ile yapılan mülakatların sonuçlarına göre de, çocukların bu konuları atölye boyunca benimsediği belirtilmiştir.

Gönüllü değerlendirme formlarının ve atölye kolaylaştırıcısı ile yapılan mülakatın sonuçlarına göre, 14-18 yaş grubu gençlerin tamamı istismar durumlarından haber verilmesi gereken yetkili kişi ve kurumları öğrenmiş, şiddetten kaçınma yollarını kavramış, iyi ve güvende hissetmek için destek isteme hakkı olduğunu benimsemiştir.

Gençlere yönelik hazırlanan ön-son testin sonuçlarına göre, katılımcı gençler "Çocukların istismara uğradığına şahit olan veya bunu çocuktan dinleyen yetişkinler ne yapmalıdır?" sorusuna "Onunla konuşmalı., Yardımcı olmalı., Engellemelidir." şeklinde yanıtlar vermiştir. Aynı hedef kitleye "Çocukların zarar görmemesi için kimlerden destek isteyebileceğini düşünüyorsun?" sorusu yöneltilmiş ve "Aileden., Polis., Ailesinden veya bunun için düzenlenmiş yerlerden, mesela dernekten." yanıtlar alınmıştır.

"İstismar ve göstergeleri hakkında çokça hikayeleri vardı. Farklı özelliklerdeki ve ihtiyaçlardaki çocukların birbirleri ile iletişimi uyumluydu. Birbirlerinden çekinme, yanlış yapma korkuları giderek azaldı. Haklar konusunda daha fazla bilgi sahibi olmak isteyenler ve kendilerinden küçükleri korumak amacı taşıyanlar vardı."

Atölye eğitmeni

Gençlerin tamamı

istismar durumlarından haber
verilmesi gereken yetkili kişi
ve kurumları öğrenmiştir.

Çocukların %75'i

**onay kavramını
öğrenmiştir**

Gönüllü değerlendirme formlarına göre, 6- 10 yaş grubu çocukların yüzde 67'si, 10-14 yaş grubu çocukların ise tamamı onay kavramını anlamıştır. 6-10 yaş grubu çocukların sadece yüzde 33'ü; 10-14 yaş grubu çocukların ise tamamı kendini rahatsız hissettiğinde bunu söyleyebileceği güvenilir bir yetişkin olduğundan bahsetmiştir.

Her iki gruptaki çocukların tamamı, atölyelerin ardından, çocukların korunmasının yetişkinlerin, çocukların ve duruma şahit olan herkesin görevi olduğunu öğrenmiştir. Atölye eğitmenleri ile yapılan mülakatların sonuçlarına göre de, çocukların bu konuları atölye boyunca benimsediği belirtilmiştir.

Gönüllü değerlendirme formlarının ve atölye kolaylaştırıcısı ile yapılan mülakatın sonuçlarına göre, 14-18 yaş grubu gençlerin tamamı istismar durumlarından haber verilmesi gereken yetkili kişi ve kurumları öğrenmiş, şiddetten kaçınma yollarını kavramış, iyi ve güvende hissetmek için destek isteme hakkı olduğunu benimsemiştir.

Gençlere yönelik hazırlanan ön-son testin sonuçlarına göre, katılımcı gençler "Çocukların istismara uğradığına şahit olan veya bunu çocuktan dinleyen yetişkinler ne yapmalıdır?" sorusuna "Onunla konuşmalı., Yardımcı olmalı., Engellemelidir." şeklinde yanıtlar vermiştir. Aynı hedef kitleye "Çocukların zarar görmemesi için kimlerden destek isteyebileceğini düşünüyorsun?" sorusu yöneltilmiş ve "Aileden, Polis, Ailesinden veya bunun için düzenlenmiş yerlerden, mesela dernekten." yanıtlar alınmıştır.

"İstismar ve göstergeleri hakkında çokça hikayeleri vardı. Farklı özelliklerdeki ve ihtiyaçlardaki çocukların birbirleri ile iletişimi uyumluydu. Birbirlerinden çekinme, yanlış yapma korkuları giderek azaldı. Haklar konusunda daha fazla bilgi sahibi olmak isteyenler ve kendilerinden küçükleri korumak amacı taşıyanlar vardı."

Atölye eğitmeni

Buna göre atölyelerin çocukların çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasına destek olduğu ifade edilebilir.

Gençlerin tamamı

**istismar durumlarından haber
verilmesi gereken yetkili kişi
ve kurumları öğrenmiştir.**

Çocukların ve Gençlerin tamamı

güvenli/güvensiz ortamlar arasındaki farkı öğrenmiştir.

Gönüllü değerlendirme formlarına göre, her iki gruptaki (6-10 yaş ve 10-14 yaş) çocukların tamamı, atölyelerin ardından, kendilerini güvende hissedecekleri ortamların nasıl olduğunu ve güvenli/güvensiz ortamlar arasındaki farkları kavramış; ancak mekânların çocuklara zarar vermeyecek şekilde tasarlanması ve güvenli olmasının önemli olduğunu anlamlı oranda içselleştirememiştir.

Gönüllü değerlendirme formlarının ve atölye eğitmeni ile yapılan mülakatın sonuçlarına göre, 14-18 yaş grubu gençlerin tamamı gençlerin güvende yaşaması için sorumluluk alması gereken kişi ve kurumları öğrenmiştir.

“Atölyenin çocuklara hakları ve istismar türleri konusunda farkındalık yarattığını gözlemledim. Davranışlarının sonuçlarının diğer insanlar üzerindeki olası etkileri konusunda bilgi edinebildiklerinde kısa vadede de tutum değişikliği elde edilebileceğini fark ettim.”

Atölye gönüllüsü

Bu doğrultuda atölyelerin çocukların çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesine kısmen destek olduğu söylenebilir.

Gönüllü değerlendirme formlarının ve atölye eğitmenleri ile yapılan mülakatların sonuçlarına göre, her üç gruptaki çocukların tamamı, atölyelerin ardından, mevcut ortamların nasıl güvenli hale gelebileceğini düşünmeye başlamıştır. Özellikle gençlere yönelik hazırlanan ön- son testin sonuçlarından anlaşılabilen gibi katılımcı gençlerin yüzde 60'ı dernek faaliyetlerinde çocukların zarar görmemesini sağlamak için yapılabilecekler hakkında görüşlerini bildirmiştir.

“Zarar veren kişiye ceza verilmesi gerekir., Onlara zarar verici şeyleri önceden söyleyebilirler., Empati kurmak., Uyarılmalı., Kural konulmalı., Öğretici davranmak ve onların hoşuna gidecek şeyler yapmak. Çocuklara neler kötü onu da öğretmeliyiz. Çünkü kötü şeyler neler onları da görmeliler. Etraftaki zarar görebileceği şeyleri ortadan kaldırmak., Fiziksel olarak zarar vermemeli, manevi olarak gereğinden kötü veya iyi davranılmamalı.” şeklinde yanıtlar alınmıştır.

Bu doğrultuda atölyelerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlamaya başlamasına destek olduğu ifade edilebilir.

Sonuç olarak atölyelerin katılımcı çocukların ve gençlerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesini desteklediğini ifade edebiliriz. Kolaylaştırıcılardan birinin “[Çocuklar] genel olarak ilgililerdi. Kendilerini de ifade etmekte herhangi bir zorluk yaşamadılar. Çocuk güvenliği konusu üzerine konuşmanın çocuklara iyi geldiğini ve aklındaki sorulara cevap almak için çabaladıklarını fark ettim.” şeklinde ifade ettiği gibi çocukların ve gençlerin kendi yaşamları ile ilgili güncel bilgileri öğrenme ve benimseme konusunda oldukça istekli oldukları gözlenmiştir.

Öğretmenler

Bu bölümde öğretmenlere yönelik hazırlanan ön-son test sonuçları ve eğitimle gerçekleştirilen mülakattan elde edilen göstergeler temel alınarak faaliyetlerin öğretmenler üzerindeki etkileri ve öğretmenlerdeki değişimler anlatılmıştır.

Atöyelere toplam 35 öğretmen katılmıştır, ancak hem ön testi, hem de son testi dolduran 15 öğretmenin formu değerlendirilmeye alınmıştır. Atölye içerikleri Çocukluk Algısı ve İstismara Sebep Olan Tutumlar, Çocuk İstismarını Anlamak, İstismara Karşı Çözümler başlıklarında ve 90 dk. olacak şekilde belirlenmiş, seminer döneminde okulda uygulama yapılmıştır.

Değişim 2: “Öğretmenlerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi” değişimi sonuçlarına göre:

Üç farklı modül olarak kurgulanan öğretmen atölyelerinin hedeflerini, atölye eğitmeni şöyle özetlemiştir:

“Öğretmenlerin istismar, istismarın türleri, göstergeleri hakkında bilgi sahibi olmaları, çocuklar için güvenli ortam hakkında farkındalıklarının artması amaçlandı. İstismar durumlarında bildirim yükümlülüklerine dair bilgi düzeylerinin artması hedeflendi. Kurumlarda risklerin azaltılması için ne gibi iyileştirmeler yapılabileceğine dair önerileri alındı.”

Öğretmenlerin %50'si

**bildirim yükümlülüğü
hakkındaki
sorumlulukları
öğrenmiştir.**

Öğretmenlere yönelik ön-son test sonuçlarına göre, atölye başlangıcında katılımcı öğretmenlerin yüzde 53'ünün istismar ve istismarın göstergeleri hakkında kısmen doğru bilgiye sahipken, atölyeler sonrasında yüzde 70'inin konu hakkında doğru bilgiye ulaştığı tespit edilmiştir. Yüzde 53'ünün bildirim yükümlülüğü hakkında doğru bilgiye sahip olmadığı, içlerinden 4 öğretmenin bildirim yükümlülüğünü hiç duymadığı; atölyelerin ardından katılımcı öğretmenlerin yarısının bu konuda daha doğru bilgiyi kavradığı belirlenmiştir.

Atölyelerin başlangıcında öğretmenlerin yüzde 47'sinin çocuk korumayı kısmen bildiği, atölyelerin ardından ise yüzde 71'inin çocuk koruma kavramını, çocukları kimlerden ve nelerden korunması gerektiğini kavramış olduğu belirlenmiştir. Atölye eğitmeni de belirtilen bu konu başlıklarında öğretmenlerin geliştiğini, ancak istismar durumlarında haber verilmesi gereken yetkili kişi ve kurumları kavrayamadığını düşünmektedir.

Buna göre atölyelerin öğretmenlerin çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasına katkı sağladığı söylenebilmektedir.

“Erkeklerin katılımcı olmak istemediklerini gözlemledim. İlk atölyeden sonra katılımcıların katılım isteklerinin arttığı, daha fazla dahil olduklarını gözlemledim.”

Atölye eğitmeni

Öğretmenlerin %36'sı

**çocuk koruma ile
çocuk güvenliği farkını
öğrenmiştir.**

Öğretmenlere yönelik hazırlanan ön test sonuçlarına göre, katılımcı öğretmenlerin yüzde 80'inin çocuk güvenliğinin temel ilkelerini bilmediği, yüzde 60'ının ise çocuk koruma ile çocuk güvenliği kavramları arasındaki farkı bilmediği tespit edilmiştir. Atölyelerin ardından uygulanan son testin sonuçlarına göre ise, yüzde 36'sının çocuk güvenliğinin temel ilkelerine dair daha doğru bilgiye eriştiği; ise çocuk koruma ile çocuk güvenliği kavramları arasındaki farkı kavradığı görülmüştür.

Atölye eğitmeninin mülakatta işaret ettiği gibi, katılımcı öğretmenler çocuk koruma ile çocuk güvenliği kavramları arasındaki farkı yeterince içselleştirememiştir.

Bu doğrultuda, atölyelerin öğretmenlerin çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasını desteklediği söylenebilmektedir.

“Birbirinin tam zıttı fikirler dahi olsa kendilerini ifade ettiler. Grup uygulamalarında daha baskın olan kişiler olsa da her katılımcı farklı düzeylerde dâhil oldu. İlk atölye ile son atölye arasında seçtikleri kelimeler arasında olumlu değişimler vardı.”

Atölye eğitmeni

Öğretmenlerin %79'u

**okullarda çocuk
güvenliğini sağlama
sorumluluğunun kime
ait olduğunu
kavramıştır.**

Öğretmenlere yönelik hazırlanan ön test sonuçlarına göre, katılımcı öğretmenlerin yüzde 80'inin okullarda çocuk güvenliğini sağlama sorumlusunun kime veya kimlere ait olduğu konusunda doğru noktaları işaret ettiği; yüzde 67'sinin ise okullarda çocuklara zarar verebilecek davranışlara dair örnekler veremediği belirlenmiştir. Atölyelerin ardından uygulanan son testin sonuçlarına göre ise, yüzde 43'ünün çocuk dostu sınıflar geliştirme, sınıfların çocuk güvenliği açısından elverişli hale getirilmesi konusunda gerekli olan donanımlar, yüzde 71'inin Çocuk Güvenliği Prosedür ve Politikasının oluşturulmasında yer alacak olan paydaşlar konularından fikir yürütmeye başladığı görülmüştür.

Bu doğrultuda, atölyelerin öğretmenlerin çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesine katkı sağladığı ve SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine kısmen katılım sağladığı söylenebilmektedir.

Tüm bu değişken değerlendirmelerinin ardından atölyelerin öğretmenlerin çocuk koruma ile çocuk güvenli kavramlarına yaklaştığı, çalıştıkları kurumların çocuk güvenliğini sağlama konusunda alması gereken tedbirler hakkında düşünmeye başladığı sonucuna ulaşabilmekteyiz.

Ebeveynler

Bu bölümde ebeveynlere yönelik hazırlanan ön-son test sonuçları ve eğitimle gerçekleştirilen mülakattan elde edilen göstergeler temel alınarak faaliyetlerin ebeveynler üzerindeki etkileri ve ebeveynlerdeki değişimler anlatılmıştır.

Atölyelere toplam 15 kadın katılmıştır, ancak hem ön teste hem de son teste yanıt veren 11 kadının yanıtları değerlendirilmeye alınmıştır. Atölye içerikleri Çocuklar ve Çocuk Algısı, Çocuk İstismarını Anlamak, İstismara Karşı Çözümler şeklinde ve ortalama 90 dk. sürecek şekilde hazırlanmış, uygulama dernek mekanında yapılmıştır.

Değişim 3: "Ebeveynlerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi" değişimi sonuçlarına göre:

Üç farklı modül olarak kurgulanan ebeveyn atölyelerinin hedeflerini, atölye eğitmeni şöyle özetlemiştir:

"Kadınlarla ilk haftayı Suriyeli ve Türkiyeli kadınların tanışmasını ve kaynaşmasını sağlamak amacıyla tanışma oyunları oynandı, beraber yemek yapıldı. Sonraki üç buluşmada ise çocuk algısı, istismar ve istismardan korunma yöntemleri üzerine konuşuldu."

Kadınların

%85'i

istismarın türlerini öğrenmiştir.

Ebeveynlere yönelik ön test sonuçlarına göre, katılımcı annelerin yüzde 36'sı yeterli bir çocuk tanımı yapamamış; yüzde 18'i ev içinde çocuğun bakımının sadece kendisine ait olduğunu düşündüğünü ifade etmiş, yüzde 36'sı istismarı duyduğunu ancak içerinden sadece 1 kadının istismarın türlerini bildiği tespit edilmişken; son testin sonuçlarına göre çocuk tanımını doğru yapanların oranının yüzde 28'e ulaştığı, ev içinde çocuğun bakımının paylaşılması gerektiğini düşünenlerin oranının yüzde 42'ye yükseldiği; istismar tanımını yapanların ve istismarın türlerini hatırlayanların oranı ise yüzde 85'e ulaştığı belirlenmiştir.

Atölye eğitmeninin mülakatta işaret ettiği gibi, katılımcı kadınlar atölyelerin ardından istismar ve çocuk koruma kavramlarını anlamıştır. Buna göre atölyelerin **ebeveynlerin çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasına katkı sağladığı** söylenebilmektedir.

Kadınların

%42'si

çocuk koruma kavramını öğrenmiştir.

Ebeveynlere yönelik ön test sonuçlarına göre, katılımcı kadınların yüzde 18'i evde çocukların fiziksel güvenliği açısından çeşitli riskler olduğundan bahsetmiştir. Katılan kadınların hiçbirisi çocuk güvenliği kavramını daha önce duymadıklarını söylemiştir. Son testin sonuçlarına göre ise, çocukların fiziksel güvenliği açısından çeşitli riskler olduğundan bahseden kadınları oranının yüzde 28'e yükseldiği ve çocuk güvenliği kavramını ve tanımını hatırlayanların oranının yüzde 42 olduğu tespit edilmiştir.

“Çocuklar ile ilgili bir konu konuşulduğu için gayet ilgililerdi. Özellikle istismar konusu sürekli Türkiye gündeminde olan bir konu olduğu için dikkatleri çok daha yoğundu. Çevrelerinden örnekler vererek ve kendi koruma yöntemlerinin doğru mu yanlış mı olduğuna dair sorulara sorarak katılım gösterdiler. Suriyeli ve Türkiyeli olma ayrımına dair buluşmalardan önce ayrı ayrı önyargılarını dile getirseler de atölyeler sırasında ayrımcı bir ifadeye bulunulmadı. Sadece bir katılımcı tarafından Suriyelilere dair ayrımcı bir cümle kullanıldı. Fakat diğer katılımcıların tepkileri ile bu olumsuz kalıp yargı üzerine de konuşuldu.”

Atölye eğitmeni

Atölye eğitmeninin mülakatta işaret ettiği gibi, katılımcı kadınlar çocuk güvenliği kavramını içselleştirmiştir. Buna göre atölyelerin **ebeveynlerin çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasına katkı sağladığı** söylenebilmektedir.

Kadınların

%71'i

bildirim

yükümlülüğünü

öğrenmiştir.

Ebeveynlere yönelik ön test sonuçlarına göre, katılımcı kadınların sadece 1'i istismara sebep olan faktörleri bildiğini ve bildirim yükümlülüğünü duyduğunu ifade etmiştir. Son atölyenin ardından ise istismara sebep olan faktörleri bildiğini söyleyen ve bildirim yükümlülüğünü öğrendiğini ifade eden kadınların oranı yüzde 71'e yükselmiştir.

Katılımcı kadınlar içinde "bildirim konusunda sorumluluğu biliyorduk ama telefon numaralarını burada öğrendik." diyenler olmuştur. Atölye eğitmeninin mülakatta işaret ettiği gibi, katılımcı kadınların çoğunluğu istismara sebep olan faktörleri, bildirim yükümlülüğünü, istismar durumlarında haber verilmesi gereken yetkili kişi ve kurumları, çocukların güvende yaşaması için sorumluluk alması gereken kişi ve kurumları öğrenmiştir.

Buna göre atölyelerin ebeveynlerin çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesine ve SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine katkı sağladığı söylenebilmektedir.

Tüm bu değişken değerlendirmelerinin ardından atölyelerin annelerin çocuk koruma ile çocuk güvenli kavramlarına yaklaştığı, özellikle hassasiyetle üzerinde durdukları istismar konusunda yapabilecekleri hakkında düşünmeye başladığı sonucuna ulaşabilmekteyiz.

Gönüllüler

Bu bölümde gönüllülere yönelik hazırlanan ön-son test sonuçları ve eğitimle gerçekleştirilen mülakattan elde edilen göstergeler temel alınarak faaliyetlerin gönüllüler üzerindeki etkileri ve gönüllülerdeki değişimler anlatılmıştır.

Atölyelere toplam 11 gönüllü katılmıştır. Atölye içerikleri Çocuk Güvenliği Eğitimi konularında, bir tam gün olarak belirlenmiş ve Şiddetsizlik Merkezi'nin mekanında uygulama yapılmıştır.

Değişim 4: "Gönüllülerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlaması ve politikanın uygulanmasına destek vermesi" değişimi sonuçlarına göre;

Tam gün olarak kurgulanan gönüllü atölyesinin hedeflerini, atölye eğitimini şöyle özetlemiştir:

"Değişim Çemberi projesinde çocuklarla çocuk güvenliği atölyelerine katılacak gönüllü ekiple bir tam gün süren ve informel öğrenme metodları içeren bir çocuk güvenliği eğitimi gerçekleştirdim. Amacım gönüllüleri çocuk algılarına dair düşündürmek, çocuğa zarar verebilecek durumlar ve çocuğun korunması ile ilgili bilgi sahibi olmalarını sağlamak ve çocuk güvenliğinin unsurlarından bahsederek çocuk güvenliği-çocuk koruma politikasını ortaya koymak konusunda kolaylaştırıcılık rolü üstlenmekti."

Gönüllülere yönelik ön test sonuçlarına göre, katılımcı gönüllülerin sadece 1'i çocuğu ve çocukluktan yetişkinliğe geçişi doğru tanımlamış, yüzde 27'si çocuk korumayı tanımlayabilmiştir. Son testin sonuçlarına göre ise çocuk tanımını doğru yapanların oranının yüzde 60'a, çocuk korumanın tanımını içselleştirenlerin oranının ise yüzde 70'e ulaştığı görülmüştür. Atölye eğitimcinin mülakatta işaret ettiği gibi, katılımcı gönüllüler atölyelerin ardından çocuk koruma kavramını anlamıştır. Buna göre **atölyelerin gönüllülerin çocuk koruma hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasına katkı sağladığı** söylenebilmektedir.

Gönüllülerin %70'i

**çocuk koruma ve
çocuk güvenliği farkını
öğrenmiştir.**

Gönüllüler için hazırlanan ön test sonuçlarına göre, katılımcı gönüllülerin sadece 1'i istismarı tanımlayabilmiş, 2'si çocuk güvenliğinin temel ilkelerinin neler olabileceği hakkında doğru noktalara temas etmiş, ancak çocuk koruma ile çocuk güvenliğinin arasındaki fark hiç kimse tarafından tariflenememiş, genel kanının "Koruma gerçekleşmiş olanın önüne geçme. Güvenlik ise gerçekleşecek veya olası şeylerin önüne geçme." olarak şekillendiği görülmüştür.

Son testin sonuçlarına göre ise istismar tanımını yapanların oranı yüzde 70'e, çocuk güvenliğinin temel ilkelerinden bahsedenlerin oranı yüzde 80'e ve çocuk koruma ile çocuk güvenliği arasındaki farkı ifade edebilenlerin oranı yüzde 80'e yükselmiştir. Atölye eğitmeninin mülakatta işaret ettiği gibi, katılımcı gönüllüler atölyelerin çocuk güvenliği kavramını anlamıştır. Buna göre atölyelerin gönüllülerin çocuk güvenliği hakkında bilgisinin ve farkındalığının artmasına katkı sağladığı söylenebilmektedir.

Gönüllülerin %80'i

**bildirim
yükümlülüğünü
öğrenmiştir.**

Gönüllülere yönelik ön test sonuçlarına göre, katılımcı gönüllülerin sadece 1'inin bildirim yükümlülüğünü duyduğunu, hiç birisinin kurumlarda çocuk güvenliğini sağlama sorumluluğunun öncelikli olarak kime ait olduğu hakkında fikir sahibi olmadığı belirlenmişken; son testin sonuçlarına göre katılan gönüllülerin yüzde 80'inin bildirim yükümlülüğünü anlamış, yüzde 70'inin ise kurumlarda çocuk güvenliğini sağlama sorumluluğunun öncelikli olarak kime ait olduğu hakkında geri bildirimde bulunduğu belirlenmiştir. Atölye eğitmeninin mülakatta işaret ettiği gibi, katılımcı gönüllüler atölyelerin çocuk güvenliği ve çocuk koruma kavramlarının farkını anlamıştır.

Atölye kolaylaştırıcısına göre gönüllülerin çoğunluğu kurumlarda çocuk güvenliğini sağlama sorumluluğu öncelikli olarak kime ait olduğunu öğrenmiştir. Buna göre **atölyelerin gönüllülerin çocuk güvenliği hakkında tutumunda değişim gerçekleşmesine katkı sağladığı** söylenebilmektedir.

Gönüllülerin %70'i

**kurumda çocuk
güvenliğini sağlama
sorumluluğunun kime
ait olduğunu
kavramıştır.**

Gönüllüler için hazırlanan ön-son test sonuçlarına göre, katılımcı gönüllülerin sadece 2'si dernekte çocuklara verebilecek zararlara dair örneklendirme yapabilirken, son testin sonuçlarına göre bu oran yüzde 60'a yükselmiştir. Katılımcı gönüllülerin yüzde 70'i derneğin Çocuk Güvenliği Prosedür ve Politikasının oluşturulmasında bulunması gereken paydaşlar hakkında geri bildirimde bulunmuştur. Ayrıca katılımcılar arasında bu iki konu hakkında bilmediğini ifade eden gönüllüler olduğu da zihinde tutulmalıdır. Atölye eğitmeninin mülakatta işaret ettiği gibi, gönüllülerin çoğunluğu Çocuk Güvenliği Prosedür ve Politikasının oluşturulması sırasındaki paydaşları sıralamakta yeterli olamamıştır.

Buna göre atölyelerin gönüllülerin SGD'nin Çocuk Güvenliği Politikası ve Prosedürlerinin geliştirilmesine etkin katılım sağlamasına yeterli katkıyı sağladığı söylenememektedir.

Tüm bu değişken değerlendirmelerinin ardından atölyenin gönüllülerin çocuk koruma ile çocuk güvenli kavramlarına yaklaştığı, gönüllülük yaptıkları veya çalıştıkları kurumların çocuk güvenliğini sağlama konusunda alması gereken tedbirler hakkında düşünmeye başladığı sonucuna ulaşabilmekteyiz.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Değişim Çemberi projesinin etkisinin hedef grup bazlı değerlendirildiği analizler sonucunda şu çıkarımlara ulaşılmıştır:

- Özellikle çocuklar açısından oyunun araç olarak kullanımı ile çocuk koruma, çocuk güvenliği ve bu konulara dair başvurulabilecek kişi ve kurumlar konularında güçlendirilmesi amacıyla gerçekleşen atölyeler, çocuklara kendilerini ifade edebilecekleri araçlar ve alanlar sunmuşlardır.
- Atölyeler çocukların ve gençlerin kendilerini ifade etme becerilerinin güçlenmesine, özgüveninin artmasına destek olmuş ve akranları ile bağlarının kuvvetlenmesinde pozitif algılarını güçlendirmiştir. Bu anlamda atölyelerin ilerleyişinde, hassas bir konuda, çocuklar ve gençlerle güven bağının kurulması konusuna öncelik verilmiştir.
- Atölyeler yaz aylarında da çocukların ve gençlerin okulu kullanmalarına vesile olmuş, ders saatleri dışında da okulu kullanabilme fikrinin gelişmesine destek olmuştur. Bu sonuç, SGD'nin tüm faaliyetleri açısından nihai amacı olan çocukların adil ve eşit şartlarda eğitime erişimini sağlamak ile yakından ilişkilidir.
- Ayrıca bu atölyeler aracılığıyla çocuklar okulda sadece ilgili ders esnasında ve okul programı uygun ise erişebildikleri spor salonuna erişme imkânı bulmuşlardır.
- Atölyeler boyunca, yıl içinde temas halinde oldukları gönüllülerle atölye başlangıcında veya bitiminde yaptıkları sohbetler, gönüllülerin onların gözündeki önemini pekiştirmiştir. Her atölyede aynı gönüllülerin her hafta geliyor olması çocuk-gönüllü ilişkisini geliştirmiş, çocuklara olumlu anlamda rol model katkısı sağlamıştır.
- Çocukların ve gençlerin atölye konularının temelini oluşturan çocuk hakları, haklarının korunması konusunda kimlerin sorumlu olduğu ve haklar arasında sıralama olmaması gerektiğini öğrendikleri konusunda olumlu sonuçlar elde edilmiştir.
- Çocuk korumanın temeli olan özel bilgi, sınır, onay, beden dokunulmazlığı gibi kavramların benimsenmesi, zarar gören/görme ihtimali bulunan çocuklara yardım edebilecek kişileri ve kuruluşları öğrenmiş olmaları, çocukların ve gençlerin kendini koruması açısından önem verilmesi gereken noktalardır.
- Çocukların ve gençlerin tamamı, atölyelerin ardından, kendilerini güvende hissedecekleri ortamların nasıl olduğunu ve güvenli/güvensiz ortamlar arasındaki farkları kavramış, çocuk güvenliği konusunda zihinlerinde bir temel atılmıştır.
- Çocukların ve gençlerin atölyelerin ardından, mevcut ortamların nasıl güvenli hale gelebileceğini düşünmeye başlamaları, buldukları ortamlar için bu tür taleplerde bulunmaya devam etmeleri ve projenin etkilerinin kalıcılığı açısından önemle beklenen değişimlerdir.

- Öğretmen atölyelerinde proje hedefinde belirlenen sayıdan daha fazla öğretmene ulaşılmıştır.
- Atölyelere dâhil olan öğretmenlerin bir kısmının bildirim yükümlülüğünü bilmiyor olmaları büyük eksiklik olmasına rağmen atölyelerin ardından bu konunun bilinirliğinde önemli bir artış sağlanması, çocukların günün en uzun zamanlarını geçirdikleri okul ortamındaki koruma ve güvenliği açısından önemli bir eşiktir.
- Öğretmenlerin çocuk koruma ile çocuk güvenliği arasındaki farkları kavramış olması, çocuk dostu sınıflar geliştirme, sınıfların çocuk güvenliği açısından elverişli hale getirilmesi konusunda gerekli olan donanımlar konularında fikir geliştirmeye başlamaları, sınıf içinde ve okulun her hangi bir mekânında çocuk güvenliği açısından risk taşıyabilecek faktörler açısından takipte olmaları beklenebilir. Özellikle Karagümrük gibi zorlu davranışlar gösteren çocukların bulunduğu okullarda öğretmenlerin bu konular hakkında donanım sahibi olmaları, SGD'nin nihai amacı olan çocukların adil ve eşit şartlarda eğitime erişimini sağlama ile çok yakından ilişkilidir.
- Ebeveyn atölyelerinde proje hedefinde belirlenen sayıdan daha fazla kadına ulaşılmıştır.
- Kadınların atölyelere ilgileri, çocukları söz konusu olduğu için, dönem içindeki kendileri ile ilgili atölyelere nazaran, daha fazla olmuştur.
- Kadınların özellikle istismar konusunda bilgileri artmış, istismar durumunda yardım alabilecekleri kişi ve kurumları öğrenme konusunda talepkar olmuşlardır.
- Gönüllüler açısından çocuk koruma ile çocuk güvenliğinin farkının kavranmasında başarılı olunmuştur.
- Katılımcı gönüllülerin sadece biri bildirim yükümlülüğünü duyduğunu ifade etmişken, atölye sonunda, oldukça yüksek sayıda gönüllü bildirim yükümlülüğünü benimsemiştir.
- Atölyenin ardından gönüllülerin çoğunluğu gönüllülük yaptığı veya çalıştığı kurumlarda çocuk güvenliğini sağlama sorumluluğunun öncelikli olarak kime ait olduğunu öğrenmiş olması, az bilinen çocuk güvenliği konusunda bilgi sahibi olmayan kurumlarda da bu tür bilgilerin yaygınlaşmasına destek olacaktır.

Çocuk koruma ve çocuk güvenliği konularında çocukla ilişkili en önemli kişiler olan öğretmenler, ebeveynlerin ve gönüllülerin güçlendirilmesini hedefleyen atölyeler çocuklar için güvenli bir ortam ve çalışma şekli yaratarak, çocuklar için kaynaklanabilecek riskleri en aza indirme nihai amacına yaklaştıran bir yöntemdir.

Özellikle hedef grupta yer alan risk altındaki çocukların ve gençlerin davranış ve tutumunda değişiklik sağlanabilmesi ancak uzun zamanlı çalışmalar ile mümkün olmaktadır. Bazı durumlarda, riskli olarak tanımlanan bir davranışın düzelebilmesi yıllar süren bir çalışma gerektirmektedir.

Çocuk koruma ve çocuk güvenliği konularında önemli rollere sahip olan öğretmenlerin ve ebeveynlerin de sürece dahil edilmeleri önemli bir adımdır; bu aşamada çocuklara kazandırılması hedeflenen tutumların kalıcılığının sağlanması ve çocukları tehdit edebilecek kurumdan kaynaklı risklerin minimuma indirilebilmesi için oluşturulan politikaların sürdürülebilmesi için bu kişilerle işbirliği halinde çalışılması önemli bir eşittir.

Değişim Çemberi projesi ile SGD'nin Çocuk Güvenliği Politika Belgesi ve Prosedürleri'nin çocuklar, öğretmenler ve kadınlardan alınan öneriler ve geri bildirimler doğrultusunda hazırlanmış olması, hem hedef kitle tarafından benimsenmesi, hem de belgenin sahada kullanılabilirliği açısından etkili bir yöntemdir.

Üretilen politikanın SGD haricinde çocuklarla ilişkili kurum ve kişilerce kullanılıyor olması, dahası eğitim sisteminin bir parçası haline gelerek okulların kendileri tarafından kullanılması ve dikkate alınması, projenin nihai amacına ulaştığının en güvenilir göstergesi olacaktır.

EKLER

Atölye değerlendirme formu örneği

		Değişim Çemberi Projesi			
Atölye Değerlendirme Formu (6-10 yaş ve 10-14 yaş grubu için)					
Gönüllünün adı ve soyadı					
Atölyenin adı					
Yaş grubu					
Tarih					
Belirtilen ifadeyi Evet (E) veya Hayır (H) olarak yanıtlayın.					
Atölyeye başlamadan önce ...	İletişim kurma becerisini geliştirmeyi hedefliyorduk.				
	Şiddetsiz iletişim kurma becerisini geliştirmeyi hedefliyorduk.				
	Uyum becerilerinde artış geliştirmeyi hedefliyorduk.				
	Birarada uyumun gelişmesini hedefliyorduk.				
Katılım	Atölyeye katılım yeterli sayıda mıydı?		Evet		Hayır
	Atölye esnasında hangi grup daha katılımcıydı?		Kızlar		Oğlanlar
	Atölye esnasında hangi grup daha katılımcıydı?		Türkiyeli çocuklar		Suriyeli çocuklar
Belirtilen ifadeyi Evet (E) veya Hayır (H) olarak yanıtlayın.					
İletişim ve Uyum	Atölye çocukların ilgisini çekti.				
	Çocuklar atölyeye zamanında geldi.				
	Atölyede çocuklar arasında sözlü şiddet meydana geldi.				
	Atölyede çocuklar arasında fiziksel şiddet meydana geldi.				
	Atölyede çocuklar arasında çalışmayı engelleyen oldu.				
	Atölye esnasında çocuklar soru sorarken izin istedi.				
	Atölye esnasında Türkiyeli çocuklar tarafından mülteci çocuklara karşı ayrımcı tutum gözledim.				
Belirtilen ifadeye 1. Hiç Katılmıyorum 2. Katılmıyorum 3. Kararsızım 4. Katılıyorum 5. Kesinlikle Katılıyorum seçeneklerinden size uyanı yazınız.					
Atölye sonrasında ...	Çocuklar arasında iletişim kurma becerisinin geliştiğini gözledim.				
	Çocuklar arasında şiddetsiz iletişim kurma becerisinin geliştiğini gözledim.				
	Çocuklar arasında uyum becerilerinde artış gözledim.				
	Çocuklar arasında birarada uyumun geliştiğini gözledim.				
Belirtilen ifadeye 1. Hiç Katılmıyorum 2. Katılmıyorum 3. Kararsızım 4. Katılıyorum 5. Kesinlikle Katılıyorum seçeneklerinden size uyanı yazınız.					
Atölye konusuna özel değerlendirme	Çocukların çoğunluğu sınır kavramını anladı.				
	Çocukların çoğunluğu özel bilgi kavramını anladı.				
	Çocukların çoğunluğu bedenimizin değerli olduğunu kavradı.				
	Çocukların çoğunluğu bedeni, bedenine ilişkin müdahaleler, kendisine yönelen davranışlarla ilgili karar verme hakkı olduğunu kavradı.				
	Çocukların çoğunluğu onay kavramını anladı.				
	Çocukların çoğunluğu kendini rahatsız hissettiğinde bunu söyleyebileceği güvenilir bir yetişkin olduğundan bahsetti.				
Günün değerlendirmesi					

Gençler için uygulanan ön-son test

Tarih: 09.08.2019

Kod: _____

(İlk formda yazdığınız sevdiğiniz renk ve sayıyı yazın)

Bu form Hayata Destek Derneği tarafından desteklenen, Sulukule Gönüllüleri Derneği tarafından uygulanan 'Değişim Çemberi' projesi kapsamında hazırlanmıştır. Bugünden itibaren gerçekleşecek 5 haftalık atölyeler hakkında fikirlerini anlamak üzere hazırlanmıştır. Kişisel bilgilerin istenmemektedir. Bu nedenle olabildiğince açık bir şekilde yanıtlaman bizim için çok önemlidir. Katılımın için teşekkür ederiz.

1. Sence kız çocuk-oğlan çocuk arasında fark var mı?

2. Çocuk hakları sözleşmesini duydun mu?

a. Evet, çok iyi biliyorum b. Hayır, hiç duymadım. c. Evet, biraz biliyorum

3. Saygı gösterilmeyen hakların olduğunu düşünüyor musun? Evetse neler olabilir?

4. Hak ihlalleriyle karşılaşan çocuklar yardım için kime veya nereye başvurabilirler?

5. Bir yetişkin veya yaşıtın tarafından sana zarar verici davranışlar neler olabilir?

6. Yaşıtlar arası şiddet durumunda ne yapılmalıdır?

7. Şiddet davranışı yetişkinden geliyorsa ne yapılmalıdır?

8. İstismar kavramını duydunuz mu?

a. Evet, duydum b. Hayır, hiç duymadım. c. Evet, biraz biliyorum

9. Çocukların istismara uğradığına şahit olan veya bunu çocuktan dinleyen yetişkinler ne yapmalıdır?

10. Çocukların zarar görmemesi için kimlerden destek isteyebileceğini düşünüyorsun? Neden?

11. Dernek faaliyetlerinde çocukların zarar görmemesini sağlamak için ne yapılabilir?

12. Derneğin kullandığı mekânlarda çocukların zarar görmemesini sağlamak için nasıl düzenlemeler yapılabilir?

Öğretmenler için uygulanan ön-son test

Tarih: 28.06.2019

Kontrol numarası: _____

(Ön testte yazdığınız 3 haneli sayıyı yazınız)

Çocuk Güvenliği Eğitimi / Son Test

Bu form Hayata Destek Derneği tarafından desteklenen, Sulukule Gönüllüleri Derneği tarafından uygulanan 'Değişim Çemberi' projesi kapsamında hazırlanmıştır. Bugün gerçekleşecek olan Çocuk Güvenliği Eğitimi hakkında fikirlerinizi ve yaklaşımlarınızı anlamak üzere hazırlanmıştır. Kişisel bilgileriniz istenmemektedir. Bu nedenle olabildiğince açık bir şekilde yanıtlanmanız bizim için çok önemlidir. Katılımınız için teşekkür ederiz.

1. İstismar nedir? İstismarın göstergeleri neler olabilir?
2. Bildirim yükümlüğünü duydunuz mu, sizin için ne anlama geliyor?
3. Sizce çocuk koruma nedir? Çocukları nelerden ve kimlerden korumak gerekir?
4. Çocuk Güvenliğinin temel ilkeleri neler olabilir? 3 tane yazınız.
5. Sizce çocuk koruma ile çocuk güvenliğinin farkı nedir?
6. Sizce okullarda çocuk güvenliğini sağlama sorumluluğu öncelikli olarak kime aittir?
7. Çocuk dostu sınıflar nasıl sağlanabilir? Sınıfların çocuk güvenliği açısından elverişli hale getirilmesi için neler gereklidir?
8. Çocuk Güvenliği Prosedür ve Politikasının oluşturulmasında paydaşlar kim olmalıdır, aşamaları nedir?

Gönüllüler için uygulanan ön-son test

Tarih: 22.06.2019

Kontrol numarası: _____

(Ön testte yazdığınız 5 haneli sayıyı yazınız)

Çocuk Güvenliği Eğitimi / Son Test

Bu form Hayata Destek Derneği tarafından desteklenen, Sulukule Gönüllüleri Derneği tarafından uygulanan 'Değişim Çemberi' projesi kapsamında hazırlanmıştır. Bugün gerçekleşecek olan Çocuk Güvenliği Eğitimi hakkında fikirlerinizi ve yaklaşımlarınızı anlamak üzere hazırlanmıştır. Kişisel bilgileriniz istenmemektedir. Bu nedenle olabildiğince açık bir şekilde yanıtlanmanız bizim için çok önemlidir. Katılımınız için teşekkür ederiz.

1. Çocuğu nasıl tanımlarsınız? Çocuktan yetişkinliğe geçişi nasıl tanımlarsınız?
2. İstismar nedir? İstismarın göstergeleri neler olabilir?
3. Bildirim yükümlüğünü duydunuz mu, sizin için ne anlama geliyor?
4. Sizce çocuk koruma nedir? Çocukları nelerden ve kimlerden korumak gerekir?
5. Çocuk Güvenliğinin temel ilkeleri neler olabilir? 3 tane yazınız.
6. Sizce çocuk koruma ile çocuk güvenliğinin farkı nedir?

Gönüllüler için uygulanan ön-son test

Tarih: 22.06.2019

Kontrol numarası: _____

(Ön testte yazdığınız 5 haneli sayıyı yazınız)

7. Sizce bir kurumda Çocuk Güvenliğinin sistematik olarak uygulandığını gösteren düzenlemeler ya da mekanizmalar nelerdir? (5 tane belirtiniz.)

8. Sizce kurumlarda çocuk güvenliğini sağlama sorumluluğu öncelikli olarak kime aittir?

9. Çalıştığınız/gönüllüsü/üyesi olduğunuz kurumun çocuklara verebileceği zararlara dair iki örnek yazabilir misiniz?

10. Çocuk Güvenliği Prosedür ve Politikasının oluşturulmasında paydaşlar kim olmalıdır, aşamaları nedir?

Karagömrük Mahallesi, Prof. Naci Şensoy Cd. Sağel Sk. No:2/D,
34091 Fatih/İstanbul
T: (0212) 631 90 80

sulukulegonulluleri.org

@SulukuleGD

@sulukulegonulluleri